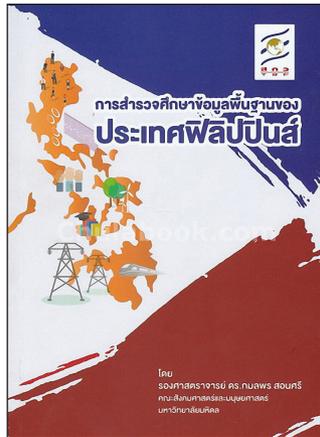

ปริทัศน์หนังสือ (Book Review)

การสำรวจศึกษาข้อมูลพื้นฐานของประเทศฟิลิปปินส์

พงษ์พันธ์ นารีน้อย¹

Phongphan Nareenoi

กมลพร สอนศรี. (2561). การสำรวจศึกษาข้อมูลพื้นฐานของประเทศฟิลิปปินส์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ในรอบเกือบสองทศวรรษที่ผ่านมา ยังไม่มีนักวิชาการไทยเขียนผลงานวิชาการประเภทหนังสือเกี่ยวกับประเทศฟิลิปปินส์อย่างจริงจัง จนกระทั่ง พ.ศ. 2561 ได้มีการตีพิมพ์หนังสือเรื่องการสำรวจศึกษาข้อมูลพื้นฐานของประเทศฟิลิปปินส์ของรองศาสตราจารย์ ดร. กมลพร สอนศรี หนังสือเล่มนี้เป็นงานต่อยอด

¹ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์เอเชีย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และผู้ช่วยคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

มาจากงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เมื่อพ.ศ. 2559 ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้มาจากผลงานวิจัยด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพที่ต้องใช้วิธีรวบรวมข้อมูล (Data collection) ในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับประเทศฟิลิปปินส์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนการศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ (Written documents)

วัตถุประสงค์ของหนังสือเรื่อง การสำรวจศึกษาข้อมูลพื้นฐานของประเทศฟิลิปปินส์ คือ เพื่อเป็นฐานข้อมูลในค้นคว้าเกี่ยวกับประเทศฟิลิปปินส์ให้กับอาจารย์ นักศึกษา บัณฑิตศึกษา และนักวิจัย ตลอดจนผู้สนใจ โดยมองผ่านจากมิติสำคัญ ได้แก่ มิติด้านประชากร (Demographic dimension) มิติด้านเศรษฐกิจ (Economic dimension) มิติด้านสังคมและวัฒนธรรม (Sociocultural dimension) มิติด้านเทคโนโลยี มิติด้านลักษณะทางกายภาพและสิ่งแวดล้อม (Technological dimension) และมิติด้านการเมือง (Political dimension)

สาระสำคัญของหนังสือเรื่อง การสำรวจศึกษาข้อมูลพื้นฐานของประเทศฟิลิปปินส์ คือ การเขียนและการรวบรวมข้อมูลของประเทศฟิลิปปินส์ในเชิงลึก โดยมีประเด็นสำคัญทันต่อโลกในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยเรื่องราวว่า ใคร (Who) อะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไร (When) อย่างไร (How) ทำไม (Why) ตลอดจนการวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนของประเทศฟิลิปปินส์ ด้วยภาษาที่กระชับ ครอบคลุม ลุ่มลึก และชัดเจนทุกมิติช่วยให้ผู้ศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวประเทศฟิลิปปินส์มากยิ่งขึ้น โดยหนังสือเล่มนี้ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 7 บท ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ เป็นการกล่าวนำเบื้องต้นด้วยการนำเสนอโครงสร้างของหนังสือเรื่อง การสำรวจศึกษาข้อมูลพื้นฐานของประเทศฟิลิปปินส์ เพื่อสร้างความเข้าใจเบื้องต้นสำหรับการอ่านแก่ผู้อ่านอย่างชัดเจน

บทที่ 2 มิติด้านประชากร อธิบายเกี่ยวกับลักษณะประชากรของฟิลิปปินส์ ผ่านการสำรวจจากรัฐบาลอาณานิคมตั้งแต่สมัยฟิลิปปินส์อยู่ภายใต้การปกครองของสเปนระหว่างพ.ศ. 2106 - 2441 (Precolonial PH-Spanish Colonization)

แต่ปัจจุบันการสำรวจประชากรฟิลิปปินส์นั้นอยู่ภายใต้การบริหารจัดการของสำนักงานสถิติแห่งชาติฟิลิปปินส์ (Philippine Statistics Authority: PSA) โดยฟิลิปปินส์เป็นประเทศที่มีประชากรนับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก และสื่อสารภาษาอังกฤษที่เป็นภาษากลางซึ่งในหนังสือนี้ได้มีการอธิบายเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวไว้อย่างเข้าใจได้ง่าย

บทที่ 3 มิติด้านเศรษฐกิจ อธิบายเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจฟิลิปปินส์ ก่อนสเปนเข้าปกครองฟิลิปปินส์มาจนถึงปัจจุบัน เน้นด้านนโยบายเศรษฐกิจ และสถานการณ์ที่มีส่วนในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตามยังมีนักวิชาการได้ศึกษาประเด็นเศรษฐกิจฟิลิปปินส์ไว้ในงานวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยกับฟิลิปปินส์ ค.ศ. 1967 - 2003 ซึ่งงานวิจัยดังกล่าวถือว่าเป็นส่วนหนึ่งในการร่วมเฉลิมฉลองสถาปนาทางการทูตครบรอบ 60 ปี เมื่อพ.ศ. 2552 และเป็นการเติมเต็มในข้อมูลเศรษฐกิจฟิลิปปินส์มากยิ่งขึ้น

บทที่ 4 มิติด้านสังคมและวัฒนธรรม อธิบายเกี่ยวกับพัฒนาการทางสังคม และวัฒนธรรม ก่อนสเปนเข้าปกครองฟิลิปปินส์มาจนถึงการได้รับเอกราชจากสหรัฐอเมริกาเมื่อ ค.ศ. 1946 ตลอดจนการกล่าวถึงสภาพสังคมในปัจจุบัน ศาสนาและความเชื่อ ความเสมอภาคทางเพศในสังคม และบุคลิกประจำชาติ โดยสังคมของฟิลิปปินส์มีการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมที่ได้รับอิทธิพลจากสเปน จีน และอเมริกัน

บทที่ 5 มิติด้านเทคโนโลยี อธิบายเกี่ยวกับพัฒนาการด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ในประเทศฟิลิปปินส์โดยใช้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ฟิลิปปินส์มาวิเคราะห์เพื่อให้ได้องค์ความรู้ ในปัจจุบันอยู่ภายใต้แผนงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ พ.ศ. 2543-2563 ภายใต้การพัฒนา ด้านการศึกษา ด้านเกษตรกรรม ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และด้านการพัฒนาเชิงนวัตกรรมทางอุตสาหกรรม โดยรัฐบาลฟิลิปปินส์ส่งเสริมกิจกรรมความร่วมมือการสร้างนวัตกรรมซึ่งจะสามารถนำไปสู่ความสุขที่ยั่งยืนในประชาคมอาเซียน

บทที่ 6 มิติด้านลักษณะทางกายภาพและสิ่งแวดล้อม อธิบายเกี่ยวกับ ภูมิศาสตร์กายภาพ ความอุดมสมบูรณ์และหลากหลายทางธรรมชาติ การจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของฟิลิปปินส์ที่มีแนวคิดและนโยบาย กลไกการมีส่วนร่วมหลายภาคส่วนระดับชาติ และบทบาทประชาสังคมที่เข้มแข็ง ฟิลิปปินส์นั้นมีการเพิ่มพูนความร่วมมือในภูมิภาคอาเซียน เพื่อตอบสนองต่อปัญหา ด้านสิ่งแวดล้อมที่ทุกประเทศไม่สามารถจะนิ่งเฉยได้ เนื่องจากประเด็น ด้านสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาข้ามพรมแดน

บทที่ 7 มิติด้านการเมือง อธิบายเกี่ยวกับพัฒนาการทางการเมือง โครงสร้างและกลไกปราบปรามทุจริต กลุ่มผลประโยชน์และกลุ่มพลังทางการเมือง ความเข้มแข็งของภาคประชาสังคมการแบ่งแยกดินแดนทางภาคใต้และการก่อการร้าย โดยเฉพาะประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างประเทศนั้นได้มีการเขียนบทความวิชาการเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับฟิลิปปินส์ ในสมัยอยุธยาไว้เบื้องต้นเพื่อเป็นฐานข้อมูลศึกษาค้นคว้าเรื่องราวในอดีต ดังนั้นคุณค่าของหนังสือเรื่อง การสำรวจศึกษาข้อมูลพื้นฐานของประเทศฟิลิปปินส์ ของรองศาสตราจารย์ ดร. กมลพร สอนศรี จะทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจประเทศ ฟิลิปปินส์ได้เป็นอย่างดี ซึ่งหนังสือเล่มนี้ได้สะท้อนคุณค่าหลายประการ ดังนี้

1. สร้างองค์ความรู้ให้แก่ผู้อ่านบนโลกแห่งการเรียนรู้ไร้พรมแดนให้กับ อาจารย์ นักศึกษา บัณฑิตศึกษา และนักวิจัย ตลอดจนผู้สนใจสามารถนำไปประยุกต์ ใช้ได้จริงกับงานเขียนบทความหรืองานวิจัยในด้านต่าง ๆ เช่น ประวัติศาสตร์ รัฐศาสตร์ และสังคมศาสตร์ เป็นต้น

2. ข้อมูลพื้นฐานของประเทศฟิลิปปินส์มีความชัดเจนตามมาตรฐานทางวิชาการ โดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นการรวบรวมจากผู้ให้ข้อมูล หรือแหล่งที่มาของข้อมูลโดยตรง อีกทั้งยังมีการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนในมิติต่าง ๆ อย่างลุ่มลึก ทำให้เข้าใจถึงประเทศฟิลิปปินส์ในปัจจุบัน

3. ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของประเทศฟิลิปปินส์ที่มีเรื่องราวผ่านโลกทัศน์ทางวิชาการในฐานะประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน

เอกสารอ้างอิง

- พงษ์พันธ์ นารีน้อย. (2551). ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทย
กับฟิลิปปินส์. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์
เอเชีย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
_____. (2550, ตุลาคม - มีนาคม). ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับฟิลิปปินส์
ในสมัยอยุธยา. ว.มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. 2 (2), 28-39.
- Patton, M.Q. (1990). *Qualitative evaluation and research methods*.
(2 nd ed.). Newbury Park, CA : Sage.